

ARGO
CCGD

Adviesraad Gender en Ontwikkeling
Conseil consultatif Genre et Développement

ACTIVITEITENVERSLAG

2023

I. De Adviesraad Gender en Ontwikkeling

De Adviesraad Gender en Ontwikkeling (ARGO) werd bij koninklijk besluit van 2 april 2014 opgericht om bij te dragen aan de beslissingen van de minister van Ontwikkelingssamenwerking en de federale regering inzake gender en ontwikkeling. De rol van de Raad bestaat erin te zorgen voor een betere integratie van gender in het Belgisch ontwikkelingsbeleid en in de standpunten die België verdedigt op internationaal vlak. De Raad kan gebruik maken van het werk van het platform BE-Gender of andere externe expertise.

De leden van de Raad

De ARGO bestaat uit zeven effectieve leden en zeven plaatsvervangende leden die de academische wereld, vrouwenbewegingen, ngo's en het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen vertegenwoordigen. De Raad telt ook twee adviserende leden, afkomstig van het kabinet van de minister van Ontwikkelingssamenwerking en DGD, en twee waarnemende leden, Enabel en BIO.

In 2023 werd de Raad **voorgezeten door Romeo Matsas** van Plan International België, vertegenwoordiger van 11.11.11. **Katinka In't Zandt** van Le Monde selon les femmes, vertegenwoordigster van de CNCD-11.11.11., was **de vice-voorzitter**. De actuele lijst van leden is terug te vinden op de website van de Raad: www.argo-ccgd.be

II. Werking van de Adviesraad Gender en Ontwikkeling

De Raad vergadert **jaarlijks met de minister voor Ontwikkelingssamenwerking** om de wederzijdse verwachtingen en een voorstel voor een actieplan te bespreken dat door de leden van de Raad wordt opgesteld. Deze bijeenkomst vond plaats op 27 maart 2023.

Om het actieplan 2023 te operationaliseren, kon de Raad rekenen op de steun van **tijdelijke werkgroepen**. Hun opdracht bestaat erin de adviezen en schriftelijke bijdragen van de ARGO voor te bereiden met betrekking tot de relevante debatten voor ontwikkelingssamenwerking en internationale betrekkingen, maar ook bepaalde onderwerpen uit te diepen en de expertise van de Raad over bepaalde onderwerpen uit te bouwen, met name door ondersteuning van onderzoek of de organisatie van publieksevenementen. De Raad werkte met een vaste en 4 werkgroepen met een vast omliggende opdracht (WG'en):

1. WG academische verbinding
2. Ad hoc WG CSW68
3. Ad-hoc WG in functie van een conferentie over de integratie van gendergelijkheid in het buitenlands beleid van de Europese Unie en de rol van het toekomstige Belgische voorzitterschap van de Raad van de EU (voorzien begin 2024)
4. Ad hoc WG financiering van gender met ODA

De werkgroepen worden voorgezeten door de leden van de Raad. Het ARGO-secretariaat biedt hun organisatorische en operationele ondersteuning. De werkgroepen zijn samengesteld uit leden van de Raad en staan open voor externe experts (van BE-Gender, universiteiten, middenveldorganisaties, administratie en indien mogelijk internationale partners). ARGO-leden nemen deel aan deze

wergroepen op basis van hun expertise en beschikbaarheid. Alle adviezen die binnen de WG'en zijn opgesteld, worden gepresenteerd aan de plenaire vergadering van de ARGO, waar ze worden besproken voordat ze worden goedgekeurd.

In 2023 werden drie adviezen opgesteld **buiten de werking van de werkgroepen**. Het advies over de prioriteiten voor gendergelijkheid via internationale solidariteit in 2024 in functie van de beleidsnota van de minister ontwikkelingssamenwerking, werd samen met de leden van de plenaire vergadering opgesteld. Ook het advies op vraag van de commissie Buitenlandse Betrekkingen van de Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers over een wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 19 maart 2013 betreffende de Belgische ontwikkelingssamenwerking werd door de leden van raad besproken en goedgekeurd. Er was ook een advies over participatie van het middenveld aan CSW. Dit werd opgebouwd op basis van ARGO kennis van CSW-proces en deelname aan internationale netwerken. Voor bepaalde zaken die buiten de expertise van de Raad liggen werd beroep gedaan op experts van het BE-Gender platform.

Daarnaast werd een **reflectiemoment** georganiseerd over de werking van de Raad op 23 oktober 2023. Hiervoor werd met twee externe facilitators gewerkt Sven Retoré en Mara Callaert van Visuality CV. In 2024 zal verder gebouwd worden op de resultaten van de reflectie.

De activiteiten van de ARGO worden gepubliceerd op de website (zie punt VII) en op de website van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking onder het beleid Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire Hulp ([Gender | FOD Buitenlandse Zaken - Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking \(belgium.be\)](https://www.belgium.be/gender/fod-buitenlandse-zaken-buitenlandse-handel-ontwikkelingssamenwerking)).

III. Adviezen van de Adviesraad Gender en Ontwikkeling in 2023

In 2023 bracht de ARGO vijf adviezen uit aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking en aan DGD. In sommige gevallen werden de adviezen ook gericht aan andere leden van de federale regering, aan hun administraties of aan het parlement. Indien dit het geval is, wordt dit hieronder aangegeven.

1. Advies van de Adviesraad Gender en Ontwikkeling over het prioritaire thema van de 68ste zitting van de Commissie voor de Status van de Vrouw van de Verenigde Naties. (26 september 2023)

Het prioritaire thema van CSW68 is *“Accelerating the achievement of gender equality and the empowerment of all women and girls by addressing poverty and strengthening institutions and financing with a gender perspective”*. Dit advies wil België ondersteunen en versterken in zijn inspanningen om te komen tot zo ambitieus mogelijke overeengekomen conclusies.

Met het oog op het opstellen van het Belgisch standpunt ter voorbereiding van de onderhandelingen en de goedkeuring van de overeengekomen conclusies, formuleert de ARGO enkele algemene aanbevelingen met betrekking tot de benaderingen en principes die in de overeengekomen conclusies terug te vinden moeten zijn. Daarna geeft de ARGO een aantal specifieke aanbevelingen over de manier om de dieperliggende en multidimensionele oorzaken van armoede aan te pakken, met name

het uitoefenen van de fundamentele rechten of het invoeren van macro-economische beleidsmaatregelen ten gunste van vrouwen en meisjes in al hun diversiteit; het versterken van de instellingen voor gendergelijkheid maar ook voor het versterken van de gendergelijkheid binnen de instellingen; de financiering voor gendergelijkheid op zich, maar ook voor waardig werk en voor openbare diensten en systemen voor een universele sociale bescherming die rekening houden met genderthema's.

Parallel aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking, haar kabinet en haar administratie, werd dit advies bezorgd aan de minister van Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Buitenlandse Handel, en de Federale Culturele Instellingen, haar kabinet en haar administratie, alsook aan de Staatssecretaris voor Gendergelijkheid, Gelijke Kansen en Diversiteit, haar kabinet en haar administratie, alsook aan Minister van Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, belast met Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris en haar kabinet.

2. Advies van de Adviesraad Gender en Ontwikkeling over prioriteiten voor gendergelijkheid via internationale solidariteit in 2024 (22 september 2023)

Vanuit de overtuiging dat de engagementen ter bevordering van de gendergelijkheid blijvend moeten worden versterkt via het internationaal beleid, stellen we met de ARGO dit advies op. Meer specifiek omvat dit advies aanbevelingen voor de opmaak van de beleidsnota Internationale Solidariteit 2024. De aanbevelingen bouwen verder op eerdere adviezen en standpunten van de ARGO.

De ARGO vraagt om gendergelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes blijvend als een politieke prioriteit op te nemen, het engagement voor gendergelijkheid te vertalen naar budgetten en acties met impact en om in te zetten op concrete resultaten.

3. Advies van de Adviesraad Gender en Ontwikkeling over het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 19 maart 2013 betreffende de Belgische ontwikkelingssamenwerking (26 juni 2023)

De ARGO werd gevraagd een advies op te stellen in kader van de bespreking in de commissie voor Buitenlandse Betrekkingen van de Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers van een wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 19 maart 2013 betreffende de Belgische ontwikkelingssamenwerking. Het wetsvoorstel stelt voor zelfredzaamheid als doelstelling en de seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR) als transversaal thema in de Belgische ontwikkelingssamenwerking te verankeren.

Hierbij geeft de ARGO als algemene aanbeveling eerst de huidige wet en uitvoering ervan te evalueren alvorens deze aan te passen. Daarnaast verwelkomt de Raad het aandringen op een stevigere verankering van SRGR in de Belgische Ontwikkelingssamenwerking en pleit daarom voor een betere uitvoering van bestaande wetgevende en uitvoerende afspraken. De ARGO adviseert om zelfredzaamheid zoals het nu opgenomen is in het voorstel niet op te nemen in de doelstellingen van de wet, maar de focus te leggen op de uitvoering van de algemene bepalingen in het bijzonder rond partnerschappen.

Dit advies werd tegelijk met de minister van Ontwikkelingssamenwerking, haar kabinet en haar administratie bezorgd aan de parlementsleden van de commissie Buitenlandse Betrekkingen van de Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers en haar administratie.

4. Advies van de Adviesraad Gender en Ontwikkeling over de deelname van het middenveld aan de Commissie voor de Status van de Vrouw van de Verenigde Naties (CSW) (25 mei 2023)

De ARGO schreef een advies over het belang van de deelname van het middenveld dat opkomt voor de rechten van vrouwen en meisjes en voor gendergelijkheid aan de CSW. Deze openheid naar het maatschappelijk middenveld door België is in het bijzonder belangrijk in de aanloop naar de volgende CSW-bijeenkomst, mede als voorbeeld voor andere lidstaten, en wanneer ons land het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie zal bekleden. De bijdragen van het maatschappelijk middenveld zijn essentieel om de kwaliteit te garanderen van de overeengekomen conclusies die tijdens de CSW's worden goedgekeurd.

In het licht van de maatregelen in verband met de COVID-19-pandemie moet de CSW voor de deelname van het middenveld terugkeren naar een niveau dat vergelijkbaar is met de jaren vóór de pandemie. Tegelijk moet rekening worden gehouden met de voordelen van de digitale manieren van werken die tijdens de pandemie zijn ingevoerd. Er zijn ook nieuwe maatregelen nodig om van de CSW een participatief forum te maken dat de feministische beweging en de beweging voor gendergelijkheid de kans biedt een betekenisvolle bijdrage te leveren aan de onderhandelingen. Dit advies van de ARGO formuleert enkele aanbevelingen in dat verband.

Parallel aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking, haar kabinet en haar administratie, werd dit advies bezorgd aan de minister van Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Buitenlandse Handel, en de Federale Culturele Instellingen, haar kabinet en haar administratie, alsook aan de Staatssecretaris voor Gendergelijkheid, Gelijke Kansen en Diversiteit, haar kabinet en haar administratie.

5. Advies van de Adviesraad Gender en Ontwikkeling over de financiering van gendergelijkheid door de Belgische ontwikkelingssamenwerking (31 maart 2023)

De Belgische ontwikkelingssamenwerking toont al enkele jaren een politiek en institutioneel engagement voor gendergelijkheid. België loopt voorop wat betreft het aandeel van de officiële ontwikkelingshulp voor gendergelijkheid. De Belgische ontwikkelingssamenwerking financiert echter momenteel meer transversale integratie van gender dan specifieke acties die rechtstreeks gericht zijn op de bevordering en verwezenlijking van gendergelijkheid en de rechten van vrouwen en meisjes in al hun diversiteit. Het aandeel van de financiering voor organisaties en instellingen voor gendergelijkheid en voor de strijd tegen gender gerelateerd geweld blijft nog te beperkt. Ook op het gebied van de financiering van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten kan België beter doen.

In dit advies formuleert de Adviesraad Gender en Ontwikkeling een aantal aanbevelingen in verband met financieringsdoelstellingen in kader van hulp gericht op gendergelijkheid; de versterking van de verantwoordingsplicht en de doeltreffendheid van de programma's en projecten op het gebied van

gendergelijkheid en rechten van vrouwen en meisjes in al hun diversiteit; en het rekening houden met de genderdimensie in het Civic Space Fund en de internationale klimaatfinanciering.

IV. Evenementen georganiseerd door de Adviesraad Gender en Ontwikkeling in 2023

1. Debriefing over de 67ste zitting van de Commissie van de Vrouw van de Verenigde Naties (CSW67) (20 april 2023)

De ARGO organiseerde in samenwerking met de FOD Buitenlandse Zaken, Dienst Mensrechten, een debriefing over de 67ste zitting van de Commissie voor de Status van de Vrouw van de Verenigde Naties (CSW67) met het prioritaire thema *“Innovatie en technologische verandering, en onderwijs in het digitale tijdperk voor het bereiken van gendergelijkheid en de empowerment van alle vrouwen en meisjes”*.

We gingen dieper in op de rol van België, de discussies over de conclusies van de CSW67, de uitdagingen voor het middenveld en verwachtingen voor de toekomst. Nadien was er ruimte voor een gedachtenwisseling. Ook parlementsleden en partners uit het globale zuiden sloten aan bij het hybride event.

V. Overzicht van de werkzaamheden van de werkgroepen van de Adviesraad Gender en Ontwikkeling in 2023

1. Werkgroep Academische verbinding

Deze werkgroep heeft tot doel de banden met instellingen voor hoger onderwijs en universiteiten te versterken. In 2023 werden twee master studenten begeleid bij het uitwerken van hun masterscriptie. Evi De Baets (Masterstudent Conflict & Development UGent) schreef een master thesis over *“The influence of the Ugandan anti-gender movement on young people’s access to comprehensive sexuality education”*. Marlies Casier (UGent) trad op als promotor en tevens ondersteuner van de ARGO werkgroep. Elisa Knockaert (Master student Gender & Diversity) schreef een werkstuk over *“Positieve mannelijkheid als strategie voor gender(on)gelijkheid in de Democratische Republiek Congo: navigeren tussen obstakels en perspectieven”* met Henk de Smaele (UAntwerpen) als promotor en ondersteuning van Katinka in’t Zandt als informele begeleider uit de ARGO werkgroep. Aan de leden van de werkgroep werd gevraagd om potentiële contacten te delen voor interviews, alsook interessante onderzoeken en analyses die kunnen dienen als basis van hun onderzoek

Beide kregen de kans om hun werkstukken voor te stellen aan de leden van de academische werkgroep en aan de leden van de plenaire vergadering op 30 november 2023.

De student Vinnie Cuyt (schakeljaar student Conflict & Ontwikkeling) die onderzoek doet naar gender en dekolonisering & queerness in Congo zal pas in 2024 inleveren.

Om te garanderen dat ook in de toekomst kan ingezet worden op het kwaliteitsvol ondersteunen van jonge onderzoekers werd op 9 oktober 2023 een open vergadering georganiseerd voor het middenveld en academici. Dit zorgde voor een versterking van de werkgroep. In 2024 zullen nieuwe onderzoeksvoorstellen worden opgesteld en uitgestuurd met het oog op de begeleiding van nieuwe onderzoeken voor het academiejaar 2024-25.

Annelies Verdoolaege (Universiteit Gent, vertegenwoordigster van de Nederlandstalige academische wereld) zit deze WG voor.

2. Ad-hoc werkgroep CSW68

In functie van het opstellen van een advies voor de CSW68 met prioritair thema *“Accelerating the achievement of gender equality and the empowerment of all women and girls by addressing poverty and strengthening institutions and financing with a gender perspective”* werden een aantal experts samengebracht. Er werd in het bijzonder gezocht naar expertise rond armoede en gender alsook financiering. Bovendien maakten we gebruik van een aantal analyses van UNWomen, academische onderzoeken en het middenveld. Het advies werd in 2023 reeds in de eerste helft van het jaar opgestart, zodat het in september kon worden gestemd tijdens de plenaire zitting. Deze kalender is aangenomen om rekening te houden met de realiteit van het voorbereidende werk dat is uitgevoerd op het niveau van de Europese Unie, die namens haar lidstaten onderhandelt tijdens de CSW. Dit advies diende ook als basis voor een consultatie op Europees niveau georganiseerd door UNWomen.

Claire Martinus (Universiteit van Mons, vertegenwoordigster van de Franstalige academische wereld) zat deze WG voor.

3. Ad-hoc WG in functie van een conferentie over de integratie van gendergelijkheid in het buitenlands beleid van de Europese Unie en de rol van het toekomstige Belgische voorzitterschap van de Raad van de EU (voorzien begin 2024)

De Raad gaf in september 2023 een mandaat om een conferentie op 17 januari 2024 te organiseren om de risico's en kansen van een feministisch buitenlands beleid te verkennen in het licht van het komende Belgische voorzitterschap van de Raad van de EU. Een oproep tot deelname werd verstuurd naar de leden van Be-Gender. Verschillende experts en middenveldorganisaties reageerden. Tussen oktober en december 2023 vonden vier WG-vergaderingen plaats om het conferentieprogramma op te stellen en de logistieke aspecten te regelen.

Katinka In't Zandt (Le monde selon les femmes, vertegenwoordigster van CNCD-11.11.11) zat deze WG voor.

4. Ad hoc WG financiering van gender met ODA

Tussen januari en maart 2023 coördineerde het secretariaat van de Raad een werkgroep bestaande uit leden van het maatschappelijke middenveld en de academische wereld. Deze werkgroep stelde aanbevelingen op over de financiering van gendergelijkheid door de Belgische ontwikkelings samenwerking op basis van interviews die eind 2022 werden afgenomen om inzicht te krijgen in het huidige systeem en literatuuronderzoek naar gegevens met betrekking tot de financiering.

VI. Bijeenkomsten van de Adviesraad Gender en Ontwikkeling in 2023

De Adviesraad Gender en Ontwikkeling hield vier plenaire zittingen. Deze vergaderingen waren een gelegenheid om de voorbije en toekomstige activiteiten van de Raad te bespreken en adviezen goed te keuren, maar ook om in te gaan op inhoudelijke punten aangebracht door de werkgroepen of leden gevolgd door discussies met de leden van ARGO.

Parallel aan de plenaire vergaderingen vinden vergaderingen en/of telefoongesprekken plaats met het kabinet en de administratie om de afstemming met het werk van de Raad te garanderen.

De ARGO wordt soms uitgenodigd om deel te nemen aan evenementen georganiseerd door de administratie of het maatschappelijke middenveld. Er wordt of tijdens de plenaire zitting of per e-mail beslist welke persoon de Raad bij deze gelegenheid zal vertegenwoordigen.

Er waren bovendien regelmatig contacten met het kabinet van de staatssecretaris Gelijke Kansen, mevrouw Leroy. Zowel in voorbereiding van het event in januari 2024 als in kader van de CSW.

Ook werd de ARGO gevraagd deel te nemen aan de AWA Awards alsook aan het event georganiseerd door Spanje en België in kader van het EU-voorzitterschap over "*Keeping gender equality on top of the EU's agenda for sustainable development*".

In maart 2023 woonden verschillende leden van de ARGO de CSW67 in New York bij als lid van de van de Belgische delegatie. Een lid van de secretariaat van de ARGO trad op als nationaal expert voor de onderhandelingen.

Er werden ook coördinatievergaderingen georganiseerd ter ondersteuning van de algemene werkzaamheden van de ARGO. De coördinatie van de Raad bestaat uit de voorzitter, de vice-voorzitter en het secretariaat van de Raad dat wordt verzorgd door de twee koepelorganisaties.

VII. Website Adviesraad Gender en Ontwikkeling

De ARGO is sinds september 2015 online aanwezig. De adviezen, werkzaamheden en andere documenten van de Raad zijn te raadplegen via www.argo-ccgd.be

Het ARGO-secretariaat investeert ook in instrumenten zoals digitale nieuwsbrieven, oproepen, werken met online platformen, etc. om de digitale werking van de Raad te vereenvoudigen.